

«Παρεμβαίνοντες...»

Σταυρός και Άνάσταση Άνατολή και Δύση B'

Ἐνώ στήν Άνατολή, ἡ χριστιανική εἰκονογραφία παρουσίαζε τὸν Υἱὸ τοῦ Θεοῦ στὸ Πάθος (μόνο στὸ πλαίσιο ἑνὸς εἰκονογραφικοῦ κύκλου: Δωδεκάορτον), τὴν Σταύρωση καὶ τὴν Ἀποκαθήλωση, ὡς **γαλήνιο, εἰρηνικὸ νικητὴ ἤδη τοῦ πόνου καὶ τοῦ θανάτου**, ὁ χριστιανισμὸς τῆς Δύσης κινεῖτο διαφορετικά:

- με ἀφετηρία τὴν γοτθικὴ τέχνη, προέκρινε τὴν δημιουργία μιᾶς θρησκευτικῆς εἰκονογραφίας, πὺν νὰ παρουσιάξει τὸν Χριστὸ μ' ἕναν τόνο **δραματικὸ σ'** αὐτὲς τὶς ἴδιες στιγμὲς τῆς σωτηριώδους Οἰκονομίας του καὶ νὰ πασχίζει νὰ **ἀναδείξει τὰ παθήματά Του με τὸν μεγαλύτερο δυνατὸ ρεαλισμό.**

Σὲ συνάφεια με τὸ γεγονὸς αὐτό, ἀναπτυσσόταν στήν Δύση μιὰ εὐσέβεια με κέντρο τόσο τὴν **λατρεία τῶν Παθῶν τοῦ Χριστοῦ**, ὅσο καὶ τὴν **μίμηση**, ἀπὸ τὸν χριστιανό, τοῦ **πάσχοντος Χριστοῦ** (Θωμᾶ Κεμπησίου: «Ἡ μίμησις τοῦ Χριστοῦ»).

Τὸ πάθος μάλιστα δὲν γινόταν ἀπλῶς ἀποδεκτό, ἀλλὰ **ἐπιζητεῖτο ὡς μιὰ προνομιακὴ ὁδὸς σωτηρίας**, σὲ συνδυασμὸ με τὴν ἰδέα, ὅτι θὰ ἔδινε στήν δυνατότητα εἶτε «**τῆς ἐξιλέωσης ἀπὸ τὶς ἁμαρτίες**», εἶτε τῆς ἀπόκτησης τῶν «**ἀξιομισθίων**» πὺν ὀδηγοῦσαν στήν σωτηρία, ἢ με τὴν ἰδέα ὅτι θὰ ἀπέβαινε **τὸ κατεξοχὴν πρότυπο ἔνωσης με τὸν Χριστό.**

Ὁ πόνος, ἀφοῦ κατανοήθηκε ὡς **ποινὴ γιὰ τὸ ἁμάρτημα**, ἔβρισκε στὸ σημεῖο αὐτὸ καὶ μιὰ ἀντίστροφη καὶ συμπληρωματικὴ δικαίωση, ὡς **μέσο ἀποφυγῆς τῆς ἁμαρτίας.**

Ἡ συγκεκριμένη ἀντίληψη καὶ μορφή εὐσεβείας ὀδήγησε σὲ **διαστρεβλώσεις τῆς χριστιανικῆς ἄσκησης** (γιὰ παράδειγμα στὶς εὐρέως γνωστὲς πρακτικὲς τοῦ **αὐτομαστιγώματος** καὶ τῆς **ἐνδυσσης με προβιά**), καὶ σὲ μιὰ νοσηρὴ πολλὲς φορὲς **λατρεία τοῦ πόνου**, πὺν γνώρισε τὸ ἀπόγειό της στὸ ρεῦμα τῶν **doloristes** (... ἐξύμνηση τῆς ἠθικῆς ἀξίας τοῦ πόνου), ἀλλὰ καὶ στὸ περιθωριακό, ἀλλὰ χαρακτηριστικὸ φαινόμενο τῶν **στιγμάτων** (ὄχι ἔκφραση χαρισμάτων, ἀλλὰ φαινόμενο ψυχοσωματικῆς φύσης)...

(Ἀκολουθεῖ τὸ Γ')

Ὁ Ἐραμιστὴς

† ὁ Μητροπολίτης Κυπριανὸς

8.4.2018 ἑκ. ἡμ.,

† Ἁγίου Ἡρωδίωνος κλπ. Ἀποστόλων